

képezi, ami könnyedén illeszthető bármely más nép kultúrájához. A sorozat élé Szabó Helga nagyszerű bevezető kiadványt, útmutatót írt, amelyben a könyvek jelentőségét, zenepedagógiánkban elfoglalt meghatározó szerepét tárgyalja.

Szabó Helga ma már nincs közöttünk, az egykori diákok gyászolnak. Amikor azonban énekelnek, akkor a magyar zenetudomány és -pedagógia legnagyobb alakjainak egyike jár majd eszükben.

D. Horváth Gábor
Magyar Nemzet h. főszerkesztője

Kodály Zoltán születésnapj megemlékezése 2010. december 16.

A Kodály Zoltán Emlékmúzeumban ünnepi köszöntőt
Szőnyi Erzsébet A Magyar Kodály Társaság elnöke mondott.

„Mielőtt megemlékezünk a mai ünnepről legyen szabad közös örömünknek kifejezést adni abból az alkalomból, hogy ismét Kodály Zoltán otthonának előadótermében lehetünk, itt idézhetjük fel alakját, itt hallgatjuk meg muzsikáját.

*Nem hal meg az, ki milliókra költi
Dús élte kincsét, ámbár napja múl:
Hanem lerásván ami benne földi,
Egy éltető eszmévé finomul.*

Az én generációm, meg talán még az utánam következő is, tudná folytatni az előző sorokat:

Mely fennmarad s nőttön nő tiszta fénye...

Az ilyen memoriterek a magyar nyelv szépségét tárják elének, nem felejtjük el életünk alkonyán sem.

Arany János: Széchenyi emlékezete című költeményéből idéztem. Kodály Zoltán nem egy megnyilatkozásában adta tanújelét annak, mennyire közel állt hozzá Arany János. Mi meg azt állapíthatjuk meg mennyire egybecseng a Széchenyi alakját idéző mű Mesterünk életével és művével.

Napjaink nyelve az internet, e-mail, blogok, s-m-s, világa. Hol a veretes magyar nyelv? Hol az idézhető költők nyelve? Pedig hát nem kell magunknak nagy szavakat találni, segítségül hívhatjuk nagy költőinket. Az ékes magyar nyelv egész dikciója benne van Kodály Zoltán zenéjében akkor is, ott is, ahol nem szöveges zenéjét hallgatjuk. Arany, Berzsenyi, Petőfi, Zrínyi, Kölcsey, Vörösmarty nyelvzete zenében a „megkésett melódiák”, amint szép leírásában olvashatjuk Szabolcsi Bencének Kodályról írott egyik tanulmányában.

Amikor december 16-án és március 6-án a Magyar Kodály Társaság megemlékezik névadójáról egyúttal hosszú, sok év óta élő hagyományt ápol. Alapító tagjai közül számosan ma már egy másik dimenzióban ünnepelemek az ünnepelttel együtt; akad köztük bőven hangszeres, énekes, karmester, zeneszerző, ők alakítják a kórust az égi mezőkön. Mi, ittmaradtok, ilyenkor fokozottan figyelünk a bennünket körülvevő világra, számba vesszük a történéseket, azokat, melyek eredményeknek mondhatók, s melyek változatlanul hiányosságok.

Eredménynek mondható, hogy a mostani pénzügyi nehézségek ellenére az elmúlt évben Kodály eszméinek jegyében nagyszabású zenei események zajlottak több vidéki városban, Pécsen, Egerben, Nyíregyházán, Komlón, Debrecenben, Kecskeméten, Szegeden, Veszprémben és még számos helyen. A Gyermekek- és ifjúsági kórusaink közül némelyek világ-raszóló sikert arattak, jelképesen úgy is fogalmazhatnám, hogy a kodályi koncepció itthon és a nagyvilágban a zenei közművelődés „ernyő szervezete” formájában működik. Mondhatja valaki, hogy ez viszonylag kevés. Kevés a kórus, kevés az énekóra, kevés a zeneoktatás, keveseket érint meg az értékes zene. Aki ezt állítja, igazat mond. A minap olvastam Teréz anya írásait; egy helyen ez áll: egyesek azt mondták neki, hogy amit tesz, csepp a tengerben, Teréz anya válasza erre csak ennyi volt: „Ha nem tenném, ez a csepp hiányozna a tengerből.”

Manapság már néha hallunk olyan hangot a döntéshozók részéről, hogy az iskolában több művészeti nevelés kell, hiszen még a tudós agy-kutatók is ezt hangoztatják. Ezen a mai zenetörténeti eseményű születésnapon merjünk bízni abban, hogy törekvéseink nem hiábavalóak. Hátha egyszer csak megértik a lényegét azok, akikre tartozik. Talán a latin közmondás segíthet hozzá: *Mens sana in corpore sano*. Ép testben ép lélek. Igazi kodályi gondolat. Az emelt számú torna órák mellett elférnének az emelt számú énekórák is. Nem lenne megterhelés a tanulóknak, hanem felüdülés. Ilyen órák után jobban menne az írás, olvasás, számolás. Hogyan is olvassuk Kodály Zoltánnak „Egy zenepedagógiai folyóirat megindulásához” című írásában, 1958-as dátummal, a Visszatekintés I. kötetének 316. oldalán: Az énekórák számának emelésével kapcsolatban írja a következőket: „...amely mellett valamennyi más tárgy minden órája megvan, nem túlterhelésnek bizonyult, hanem könnyítésnek, erősítő balzsamnak. Nemcsak elvégzik a többi tárgyat, hanem jobban végzik, nyilván az ének felvillanyozó hatása alatt. Nem hiába volt a *Mousiké* a régi görög iskola központi tárgya.”

Ez a december 16-i, születésnap megemlékezés legyen, mint az összes eddigi, memento, hogy ne felejtjük el: van még tennivalónk, ha meg akarjuk őrizni Kodály Zoltán örökségét. Igaz, nem csak rajtunk múlik, de rajtunk is!

Engedjék meg, hogy három megjegyzéssel egészítsem ki az előbb elhangzottakat. Az első arról számol be, hogy a Mesterünk nevét viselő

iskolák egy része a közelmúltban szép kamaraének bemutatóra gyűlt össze, a Társaságunk Erkel Ferenc és Kodály Zoltán emlékére rendezett seregszemléjén. Szerettük volna, ha a legjobb szereplő kis együttesek itt bemutatják műsorukat. Erre azért nem kerülhetett sor, mert a mostani időszakban egymást érik a karácsonyi szereplések, rendezvények, hangversenyek, ünnepek, s ők emiatt nem tudták vállalni ezt a „fellépést”. Talán örvendetesnek is mondható, hogy ilyenkor sok alkalom van együttes éneklésre, muzsikálásra.

A második egy személyes emlék, a rövidesen kezdődő kamarazene hangversenyhez kapcsolódik. 1973-ban Oakland-ban Kaliforniában, az első nemzetközi Kodály Szimpóziumon a résztvevők számára pihenésként autóbusz kirándulást szerveztünk a Golden Gate Bridge-hez. Mikor a hidon áthaladtunk – ami felejthetetlen látvány – arra lettem figyelmes, hogy Szabó Csaba (a romániai Erdélyből) Domokos László verbita szerzetessel (az argentinai Kodály-adaptáció megalapozója) egymás felé fordulva világrengető sorskérdésekről vitatkoznak, amit felszólításomra sem voltak hajlandók felfüggeszteni. Nekik az fontosabb volt, mint a látvány. Ma már mindketten az égi mezők kórusában dicsérik az Urat. E hangversenyen Szabó Csaba fia és unokája szólaltatja meg Kodály műveit.

A harmadik kiegészítés dr. Szalay Olga, elnökségünk tagja személyéhez fűződik. Könyvéért, mely Bartók és Kodály első világháborús katonadal gyűjtésének tudományos publikálását tartalmazza, a közelmúltban vehette át az itáliai Palermóban a legjelentősebb, *Pitré* nevet viselő nemzetközi néprajzi díjat. Méltó alkalom ennek közlésére Kodály Zoltán 128. születésnapja!”

*

Az ünnepi megemlékezés keretében a jelenlévők megkoszorúzták a zeneszerző Emlékmúzeumban lévő szobrát. A zenei műsorban Kodály Zoltán műveit szólaltatták meg az előadók:

Szabó Ildikó, az op.8-as cselló szólószonáta I. tételét,

Szabó Péter – csellóművész, *Lénárt Ágota* zongoraművész kíséretével az Adagio-t.

*

E születésnap alkalmából még egy kitüntetető eseményről számolhattunk be. Pécs városában, mely 2010-ben Európa Kulturális Fővárosa volt, felépült egy nagyszabású új hangversenyterem, **Kodály Központ** elnevezéssel. Az ünnepi nyitóhangversenyt december 16-án tartották. Ott mondott ünnepi beszédet *Kodály Zoltánné Péczely Sarolta*. Milliók lehettek részei e hangversenynek országunkban és határainkon túl, mert ezt az eseményt a DUNA TV is közvetítette.

